

תאונתים סייאתים

מצב כזה אינו אפשרי גם בבריטניה. למרות ששם מתמנה ראש-הממשלה על-ידי הפרלמנט, כמו בישראל. ברגע שהתי- ליטה הסיעה הפרלמנטרית של מיפלגת הרוב מי המועמד שלה לראשות-הממשלה, מוענקת לאיש זה הסמכות המלאה להר- כיב את הצוות שלו. למנות שרים, להח- ליפם ואף לפטרם, על-פי שיקול-דעתו. לראש-ממשלה בריטי יש זכות נוספת, המחוקקת את סמכותו במידה רבה: הוא יכול להחליט בכל עת לפזר את הפרלמנט, ולהביא בכך לבחירות חדשות. בחירות כאל- לה הופכות, למעשה, למישאל-עם על מני- היגותו של אותו ראש-הממשלה, בדומה ל- בחירות האמריקאיות לנשיאות.

בישראל קיים מצב חוקתי בלתי נסבל, ופרשת רבין-פרס מבחינה אותו יותר מאשר אי-פעם. כל ה- חכמים-בכורה, התובעים בתרועות- הצוצרה לשנות את שיטת-הבחני- רות עזיירו הנהגת בחירות איזוי- ריות, אינם מציעים דבר כדי ל- שנות מצב זה.

אולם זוהי המסקנה החופפה ביותר, והי- יחידה שיש לה משמעות לגבי המצב ש- נוצר עתה במדינה: יש למנוע מצב של שיתוק הממשלה, מצב שבו יעמוד כל ענייני המדינה בסימן של חבלה הודית בדרג עליון.

ניקמת האלים

ה יוונים הקדמונים נהגו לייחס ל- איליהם דימיון סאדיסטי. במיתולוגי- גיה שלהם נהגו האלים הוועמים לגזור על בני-אדם, שלא מצאו חן בעיניהם, עונ- שים מוזרים ואכזריים.

טאנטאלוס, מלך פריגיה, הרגיו את ה- אלים ביחסו האכזרי אל בנו, נגזר עליו לעמוד לנצח עד צווארו במים, מבלי שניתן לו לשתות. הרעב הציק לו, אך הוא לא יכול היה להגיע אל הפירות המפתים, יכול היה להגיע אל הפירות המפתים,

אחריות והוגה-דיעות מטופש. לא היה בי- וועידה ציר אחד שלא ידע כי משה דיין הוא גנב פלילי, השודד עתיקות כדי לצבור רווחים של מיליונים, כשם שאחרים שוד- דים בנקים.

יותר מכך: לא היה בוועידה ציר שלא ידע כי ימים מעטים לפני ההצבעה הכריז דיין בכלי-התיקשורת הורים, תמורת כסף, שהשלום קרוב יותר מתמיד, הציג את עצמו כיונה קיצונית.

אולם הדבר לא הפריע לוועידה לתת להסתייגות של משה דיין — הסתייגות שהיתה כולה הסתה למילחמה — את מח- צית קולותיה. הסתייגות של דיין הובסה באותו הפרש כמו המועמדות של שימרון פרס — ב-41 קולות.

כלומר: כימעט מחצית הצירים, ביניהם יונים, יונצים ונציגים, הצ- יעו בלי נקיפת-מצפון בעד הצעה נציית קיצונית, אך-זרק כדי לבזות את יצחק רבין וכך להעקות את קרנו של פרס.

סיוט בראונטי

א יך אפשר לנהל כך את ענייני ה- מידינה? גם עד כה שרר מצב כזה. אבל הוא היה זמני. הכל הבינו כי זהו מצב-בישי, שיגיע לסיימו עם ההכרעה בוועידה, חלום-בלהות שיסתיים עם הקיצעה.

אדם הוועידה לא הכריעה. הי- וועידה כפתה על רבין ופרס סיוט פרמנטני.

מצב כזה הוא אסון למדינה, בתקופה שבה יש צורך בהכרעות אמיצות, בלתי- סופולריות, בענייני חוץ (ז'נבה, אש-ף, הסכמים על השטחים) ובענייני פנים (איני- פלציה, סיכסוכי-עבודה).

שיטה הוועידה מצב כזה היא שיטה פגומה ביסודה.

מצב כזה אינו אפשרי בארצות-הברית, שם נבחר הנשיא (שהוא גם ראש-הממשלה) בבחירות כלליות. המועמד המובס יורד מעל הפרק, אפילו היתה ההכרעה על חודו של 0.0001% של הקולות. הנשיא ממנה את השרים הרצויים לו, ומסלק אותם כאשר חדלו ליהנות מאמונו.

ההפיל את יריבו בפת, להעלים מן השני מידע חיוני, כדי שיעשה את השגיאה הר- גורלית שתחסל אותו.

הממשלה תהיה מאורת-ינחשים.

בין ישיבה לישיבה, במהלך היומימי של ענייני המדינה, יעשה כל אחד מהם הכל כדי להרגיז את השני, להזיק לו, לפגוע בו.

כל ראיון עיתונאי של גדולי המדינה יהיה מוקדש להשמצה הדדית, גלויה או מוסווית, תחת שיהיה מוקדש להסברת המדיניות הממשלתית לציבור. רוב צעדי המישרדים הממשלתיים ייעשו כדי לסיע לאישיות א' נגד אישיות ב', במאבק על יוקרה והשפעה, בלי קשר לאינטרס הר- מדינה.

מיסמכים סודיים יודלפו כדי להשחיר את פני היריב, או כדי לשחד עיתונאי על-מנת לרתום אותו למאבק זה.

הבזיון הסופי

כ ל זה יעשה בלי כל קשר לדיעות, להשקפות, לעמדות פוליטיות.

כבר במאבק האחרון היו שני הצדדים משוחררים מכל זיקה לכל עניין מהותי. פרס דיבר כמו רבין, רבין דיבר כמו פרס. בשני הצדדים היו יונים (אבא אבן ויוסי שריד אצל פרס, בן-אהרון וחביב שימעוני אצל רבין), ובשני הצדדים היו נציגים (מרי דני בן-פרת אצל פרס, ישראל גלילי אצל רבין). בשני הצדדים היו אנשי קיד- מה וריאקציה, דתיים ואנטי-דתיים.

עתה החמיר המצב עוד יותר. שום דיון לגופו של עניין אינו אפי שרי עזר. שום הכרעה אינה יכולה עוד להתקבל על-פי אמות-ימורה של היגיון.

הדבר הוכח בצורה מדהימה, כאשר הצביעה ועידת מיפלגת-העבודה על הסתייגות של משה דיין.

לא היה בוועידה אף ציר אחד שלא ידע כי משה דיין המיט על המדינה את האסון של יום-הכיפורים; שהוא היה אח- ראי למדיניות שהובילה למילחמה, ולמחדל שהביא למפלה הצבאית. לא היה בוועידה אף ציר אחד שלא ידע כי משה דיין הוא כישלון מוזמנטלי, שריבית-סודי חסרי

כ דאי להתבונן בתמונה זו. היא צול- מה דקות אחרי בחירת יצחק רבין. יצחק רבין ושימרון פרס לוחצים ידיים, שניהם מחייכים — חיוך מאולץ, כפוי, מעוות, כאילו כואבות להם השיניים. אין הם מסתכלים זה בזה — כאילו אין הם אף יכולים לסבול איש את מראה רעהו, ולו לרגע אחד.

זהו לחיצת-הידיים של שני אנשים הר- שונאים איש את רעהו, המתעבים זה את זה תיעוב גופני.

שני אנשים התופסים את שתי העמדות הכבירות ביותר בממשלה זו, וככל הנראה גם בממשלה הר- באה.

אודת נחשים

ל עובדה זו יש משמעות החורגת ב- הרבה מעבר לעניינים הממלכתיים. נוגעת ללב העניינים הממלכתיים. ההצבעה במיפלגת-העבודה קבעה, כי אף לאחד משני האנשים האלה אין רוב של ממש במפלגה. הם ימשיכו לעמוד יחדיו ליד ההגה, לנהל יחד את המדינה. רבין אינו יכול לסלק את פרס. פרס אינו יכול, לפי-עשה, לסלק את רבין.

אדם כל אחד משניהם, משתרי קק, בכך נימו נפשו, לסלק את הר- אחר.

מה פירוש הדבר למעשה? פירושו שבמשך חודשים ושנים, יעמדו כל ענייני המדינה בסימן המאבק האישי הזה. פירושו שמי עתה, זה הזמן, עוד יותר מאשר בי עבר, כל הצבעה בממשלה, כל מני- שה חשוב של השלטון, כל התי- בטאות, כל החלטה, יעמדו בסימן השאלה הגורלית, שתגבר על כל שאלה אחרת: טוב לרבין — או טוב לפרס?

ישיבות הממשלה לא תהיינה מיפגשים של צוות, המתכנס כדי לטכס צעה, לברר דיעות שונות, להחליט על-פי הבנתו הר- קולקטיבית.

ישיבות הממשלה תהיינה במות של עיי- מות, כאשר כל אחד מהשתתפים הר- עיקרים ישתל, להעמיד רגל לזולתו.